

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Genesis Enarratio

Chyträus, David

Vitebergæ

VD16 C 2625

Cap: Qvadragesimvmnonvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36126

3. Miracula.
4. Exercitia fidei.
5. Virtutes singulis imitandæ pro cuiusq; modo & uocatione.
6. Exitus uitæ & mirandum consilium Dei subijcientis præcipua lumina Ecclesiæ cruci. Hæc de cultu Sanctorum satis sit hoc in loco breuissimè monuisse.

CAP: QVA DRAGESIMVM NONVM.

In Cygnæa cantione, quam Spiritus sancti instinctu Iacob discessurus ex hac uita edidit, due sunt præcipue partes.

I. Benedictiones & Maledictiones, quibus bona presentia & æterna pijs liberis promittit, improbis uero pœnas comminatur.

II. Prophetia Iacob de Tempore aduentus, de persona, officio, & regno Christi, quam annis 1700 ante Christum edidit.

TEXTVS.

Vt annunciem quæ uentura sint.)

1. 2. 2. Pet. 1.

2. Pet. 1. dicitur, Non uoluntate hominum allata est Prophetia, sed Spiritu sancto impulsi locuti sunt Sancti Dei homines. Quare non dubium est Iacob has prophetias singulari luce & motu Spiritus sancti edidisse. Cum autem hoc donum Propheticum singulare & uere Heroicum sit, κακοζηλια uicanda est, ne existiment parentes se simili modo de liberorum felicibus & infelicibus euentibus predicturos esse.

Ruben primogenitus prior in Sacrificijs, prior in Imperio, effusus est &c.

Primogeniti in Ecclesia patrum tria privilegia habebant. Ius Sacerdotij & Regni, & duas hereditatis partes accipiendi. Deut. 21. Hec Privilegia à Ruben propter incestam consuetudinem cum uerca auferuntur. Nam Sacerdotium ad Leui: Regnum ad Iuda: Due hereditatis partes ad Ioseph transferuntur.

Simeon & Leui.)

Maledicuntur propter interfectum Schem.

In consilium eorum non ueniet anima mea.) Id est, Mens mea abhorret ab eorum consilijs.

Occiderunt uirum) Sichimitas.

BLAVIUM

Murum) Sichem, Alij Taurum) id est, Ioseph.
 Alij interpretantur de CHRISTO, qui proditus fuit à Iuda Iscariote nato ex tribu Simeon, & interfectus est à Sacerdotibus ex tribu Leui ortis.

Iuda te laudabunt) Prima pars benedictionis Iudæ loquitur de Regno Politico, & præcipue eo, quod Dauidis tempore floruit.

NON AVFERETVR SCEPTVM
 DE IVDA, DONEC VENIAT SI-
 LOH.

Amplissimam doctrinam continet hæc pars Con-
 cionis Iacob, quæ ut facilius animo comprehendi pos-
 sit, in Decem Locos eam distribuemus.

- I. De vaticinijs in genere.
- II. De causis constituta & euersa
 politia Iudaica.
- III. De tempore aduentus CHRIS-
 TI.
- IIII. De Persona Messia, qui erit
 שלח Siloh, id est, Filius vir-
 ginis.
- V. Cur oportuerit Christum virgi-
 nis

l 3 nis

nis filium, & verum Deum
& hominem esse.

*VI. De Officio & Regno CHRIS-
TI.*

VII. De vocatione gentium.

*VIII. De Vite, ad quã alligati sunt
Asini Christi.*

*IX. De Cruce, quæ comitatur pro-
fessionem doctrinæ de Chris-
sto.*

*X. De efficacia ministerij Euan-
gelici.*

I.

DE VATICINIIS.

Vaticinium Iacob, quo annis 1700 ante, certo
predicit tempus aduentus Christi, in genere nos de
finibus vaticiniorum monet. Cum enim nulla creatu-
ra sine DEO prævidere possit res longissimo inter-
uallo post secuturas, perspicuum est omnia vaticinia
de rebus summis ac remotissimis, quibus euentus re-
spondit, diuinitus orta esse. Testatur autem Vaticini-
um Iac.

um Iacob, huic unum & solum esse uerum DEVM, qui se patriarchæ Iacob patefecit, & quem Iacob conluit.

Secundo testatur, doctrinam de Deo, quam sonuit Iacob ueram & diuinam esse.

3. Cum euentus responderit huic uaticinio per Iacob edito, non dubitemus, cætera quoq; euentura esse, de quibus Vaticinia Prophetarum extant.

4. Docent non casu aut nesciente Deo Ecclesiã ferri, sed uerè eam Deo curæ esse.

II.

DE CAUSIS CON-
stituta & euersa politia
Iudaica.

Tres sunt præcipuæ causæ, propter quas politia Iudaica à Deo constituta est.

1. Ut esset certus populus, & certa sedes Ecclesiæ, in qua Deus promissiones de Christo ederet & repperet, durauitq; hæc sedes Ecclesiæ annos 1543.

2. Ut uera de Deo Doctrina inde in cæteras gentes spargeretur.

3. Et præcipua. Ut esset certus locus, ubi CHRIS-
TUS nasceretur, doceret, fieret uictima, & resuscitatus conspiceretur. De hac causa inquit Iacob, Non auferetur sceptrũ de Iuda, donec ueniat Siloh. Exhi-

bito

bito autem Christo hæc politia funditus deleta est, propter hanc etiam causam, ut esset testimonium, Messiam uenisse.

III. DE TEMPORE aduentus Christi.

Perpicuè definit tempus aduentus CHRISTI, Patriarcha Iacob, cum inquit, Stante politia Iudaica, & durante ministerio docendi publico, Messiam uenturum esse. Cum igitur iam regnum Iudaicum, & ministerium iudicandi & docendi ferè diuini extinctum sit, quam ante floruerit, necesse est Messiam apparuisse. Etsi enim antea quoq; in captiuitate Babylonica Sceptum de Iuda aliquandiu ablatum est, (ut semper promissiones corporales, cum exceptione castigationis & crucis intelligenda sunt.) Tamen de pedibus eius, hoc est, Regni reliquijs aliqui duces præstantes auctoritate semper fuerunt, nec unquam uel Legislator politicus uel ministerium Legis prorsus sublatum est. Nam etiam cum Romani Regnum Iudaicum occupassent: Tamen & uotum in cultibus diuinis, & iurisdictione inferiori Iudeis reliquerunt. Nunc uero annos amplius 1500, nullam politiae formam, nullum Legislatorem, aut ministerium Legis publicum tenuerunt. Necesse est igitur

tur Messiam stante adhuc politia & ministerio Legis uenisse, ut Daniel certum annorum numerum, uidelicet 490. à reedificatis Hierosolymis usq; ad CHRISTVM ducem definit.

IIII.

DE PERSONA
Christi.

Omnes interpretes in eo conueniunt, uoce **שילח** Siloh, Messiam significari. De ratione autem appellationis cum alij aliter differant, Lutheri postremam sententiam fidei ἀνάλογον retinebimus, quam ante quadraginta annos Petrus Galatinus lib. 4. capite 4. de occultis Catholicæ ueritatis, memoriæ tradidit. Certum est uocem **שילח** Siloath significare Chorion, seu pellem inuoluentem foetum, quam secundam uulgo Medici uocant. Ideo uocem Siloh interpretatur filium Secundinæ seu filium uirginis, ut in prima promissione dicitur, Semen Mulieris, non uiri, conteret caput Serpentis. Quam interpretatur Esaias inquitens, Ecce Virgo concipiet, & pariet Filium, & uocabis nomen eius Emanuel.

Ediscant autem Studiosi dulcissimos & uenustissimos Versiculos, quibus hæc appellatio Siloh, quam Iacob Christo tribuit, expressa est.

1 5 Gnate

Gnate Dei effigies æterni uiua parentis,
 Æterna uerbum mente satumq; patris:
 Indutus nostra qui carne in Virginis aluo,
 Humanum accedis, maxime Christe, genus:
 Te pius Isacides compellat numine SILOH,
 Quod teneræ es fœtus uirginis ipse tener.
 Ac uelut inuoluens fœtum membrana recentem,
 Dum rude sub matris pectore turget onus,
 Mollis & admotus non est durabilis ullos,
 Pendet & in Cotylis squalida tota nouis:
 Sic infirma fuit caro tunc tua maxime Christe,
 In cruce pro nobis cum lacerata fuit.
 Indueras etenim mirando fœdere carnem,
 Huic nostræ similem, supplicijq; ream.
 Sed prorsus fragilis nos ipsi & sordida pellis,
 Materna Chorion labe reumq; sumus.
 A tamen hoc uiuet Chorion, quando induis ipse,
 Voce tua sanans atq; cruore lauans.
 Sic autem nobis diuina hæc munera dantur,
 Cum discunt uocem, pectora nostra Dei.
 Ac coetus ideo discentum Christe tueris,
 Vt Chorion uerè sit schola casta tuum.
 Ah tua tuta precor seruetur fascia SILOH,
 Ne queat hanc ullus dilacerare furor.

V.

CVROPORTVERIT
 Chris

*Christum ex Virgine nasci, & uerum
Deum ac Hominem
esse.*

Neceffe fuit Mesiam placaturum iram Dei aduersus peccata generis humani, prorsus expertem esse omnis peccati. Cum autem ex commixtione seminum propagetur natura immunda & polluta peccato, ut dicitur, Ecce in iniquitatibus conceptus sum &c. Christus efficacia Spiritus sancti in uirgine conceptus est, sine uirili semine. Et tamen ut esset semen Abrahæ & Adæ, & germen Dauidis, sumpta est massa sanctificata per Spiritum sanctum, & substantia uirginis, ut dicitur, Spiritus sanctus superueniet in te &c. Esaiæ 7. Ecce uirgo concipiet, & pariet Filium &c. Gen. 3. Semen Mulieris conteret caput Serpentis &c. Galat. 4. Misit Deus Filium suum natum ex Muliere. Ideo hic uocatur Siloh, id est, Virginis foetus.

Cogitent autem hoc in loco studiosi doctrinam, quæ in Ecclesia proponitur, de natiuitate & Incarnatione Filij Dei, quæ est unio personalis duarum naturarum, diuinæ de substantia Patris, ab æterno genitæ, & humanæ de Substantia Mariæ uirginis adsumptæ, in CHRISTO Mediatore facta mirando consilio diuinitatis, ut genus humanum ab ira Dei & æterna damnatione sufficienti $\lambda\sqrt{\text{E}}$ redimeretur.

Ac duo-

Ac duodecim cause sunt, propter quas necesse fuit, Christum Redemptorem nostrum esse Deum, & hominem, quæ ut facilius intelligantur, Definitio Redemptoris seu Mediatoris consideretur.

Mediator est persona inter Deum irascentem peccato, & genus humanum reum peccati, & iræ Dei constituta, ut iusticiæ Dei satisfaciat, sustineat iram pro peccato, deprecetur pro nobis, & credentibus sua merita applicet. Ideo necesse est in eo duas naturas personaliter unitas esse.

Primum oportuit Redemptorem esse Hominem. Nisi enim massa humane nature à filio Dei assumpta sustentaretur, planè interisset & in nihilum redacta esset hominum natura, sicut corpus non sustentatum ab anima in nihilum redigitur.

II. Quia genus humanum peccauerat, ordo iusticiæ postulabat, ut Homo poenam persolveret, scriptum est enim, Anima quæ peccauerit ipsa morietur.

Deinde oportuit Mediatorem esse Deum, propter Decem causas.

I. Oportuit Mediatorem patefacere arcanam Dei uoluntatem, & sapientiam de redemptione prolatam ex sinu Patris. Cum autem nemo norit Patrem nisi Filius, & cui Filius uoluerit reuelare, oportuit Filium DEI esse Mediatorem, Ἰσαγγέλιον Εὐαγγελίῳ.

II. Ut sufficiens ἄνθρωπος pro peccatis hominum persolueretur, oportuit Redemptorem non modo hominem, sed etiam Deum esse.

III. Non tantum poenam pro peccatis persolui, sed etiam talem obedientiam prestari oportuit, quæ esset meritum propter quod nobis uera noticia Dei, Spiritus sanctus, uita & leticia æterna donaretur. Tale ἀνταλλαγμα est solius filij Dei obedientia.

IIII. Nulla creatura potuit sustinere & uincere iram Dei, & maledictionem Legis.

V. Solus Deus est καρδιουργός. Oportuit autem Mediatorem motus cordium humanorum nosse, ut & Hypocrisin à uera fide discernat, & inuocantium gemitus & uota exaudiat.

VI. Solius naturæ diuinæ & Emanuelis est, ubiq; adesse Ecclesiæ, defendere & eripere inuocantes ex omnibus periculis, depellere hostes.

VII. VIII. Solius naturæ diuinæ opus est tollere peccatum & mortem, & restituere iusticiam & uitam

tam

tam æternam. Vtrumq; autem est Mediatoris officium.

IX. Filius Dei uenit, ut destruat opera Diaboli, cuius tanta potentia est, ut nostra imbecillitate ipsi resistere non possimus.

X. Solius Dei est dare Spiritum sanctum, qui à Christo spiratur in corda Apostolorum, & omnium credentium.

VI.

DE OFFICIO ET
Regno Christi.

Verbum Iakoh significat Auscultare, accipere doctrinam, & obedire præcepto. Inde Ikehath, auscultatio. Cum igitur prædicat Iacob gentes Messiam audituras esse, ostendit Christum fore non gubernatorem politicum, aut bellatorem, ut Iudæi somniant, sed doctorem, qui arcanum consilium de Redemptione generi humano audiendum propositurus sit, ut Iohan. 1. dicitur: Filius, qui est in sinu Patris, ipse enarrauit nobis, dum & primis parentibus promissionem de Reconciliatione primus edidit, & deinceps omnibus temporibus solo VERBI sui ministerio, æternam Ecclesiam sibi colligit. Sed hæc doctrina de collectione & gubernatione regni Christi aliunde petatur.

Gentes

VII. Gentes ipsum audient.

De uocatione Gentium antea aliquoties dictum est.

VIII.

Ligabit ad vineam pullum suum,
& ad vitem, ô fili mi, asinam suam.

Vt duo Cherubim in arca fœderis se mutuo intuebantur, ita Veteris & Noui Testamenti conciones inter se conferendæ sunt, et ex mutua collatione obscuriorum dictorum sententia petenda est. Cũ igitur prima specie obscura uideantur hæc uerba uaticinij Iacob, Ligabit ad uineam pullũ suum, & ad uitem ô fili mi asinam suam: addemus ex nouo Testamento enarrationem Filij Dei, qui ita inquit Iohan. 15. Ego sum Vitis uera, Manete in me & ego in uobis. Sicut palmes non potest fructum ferre à semetipso, nisi manserit in Vite, sic & uos nisi in me manseritis. Ego sum uitis, uos palmites, Qui manet in me & ego in eo, ille fert fructum multum, Quia sine me nihil potestis facere.

Ad hanc Vitem seu ad seipsum alligat nos Christus, & nos sibi inserit, & in nobis habitat, regit & adiuuat consilia & actiones nostras, ut sint salutare nobis & alijs.

Ac

Ac etiamsi sumus Asini, magna & tristi mole peccatorum & calamitatum onerati, tamen hæc mala emendantur & sanantur in nobis, cum uera poenitentia ad Christum confugimus. Is enim nos ad suam Vitem alligat, nos inebriat, non quidem uno, in quo est *δυσωτία*, sed Spiritu sancto, cuius instinctu & afflatu pij in omnibus periculis, & in media morte, & acerbissimis supplicijs leti sunt ac rident, ut Laurentius, Agne, Agatha, Spiritu sancto inebriati, intrepidis animis & alacri ac ridenti uultu mortem aduunt.

I X.

Lauabit in Vino stolam suam, & in sanguine uuæ pallium suum.

DE CRUCE, QUÆ COMMITATUR professionem Euangelij de Christo.

Vt Iohan. 15. CHRISTVS inquit. Omnem palmitem in me manentem & fructum ferentem purgat pater, ut fructum maiorem adferat. Sic Ecclesia & omnes pij alligati ad uitem Christi, & profitentes Euangelion de CHRISTO, purgantur Cruce, quæ hic uenustissima Metaphora describitur.

Lauat

Lauabit in sanguine uuae, hoc est, in uino rubro stolam suam. Etsi enim stola tincta uino rubro uideatur non elui, sed contaminari: sic mors & ceterae calamitates uidentur Ecclesiam prorsus deleturam esse: Tamen ut Amiantus gemma in ignem coniecta non consumitur, sed fit lucidior & purior, Sic Ecclesiae per ipsas lucet ærumnas decus, ut supra capite 37. Octo causæ finales seu utilitates ærumnarum Ecclesiae recensuimus, quæ adhibeantur ad hunc locum illustrandum.

X.

Dentes eius Lacte candidiores

Efficacia ministerij Euangelici describitur. Vt enim infans lacte materno alitur: Sic Ecclesia & omnes pii in hac uita aluntur & sustentantur, & à peccatorum deformitate liberantur, & candidi fiunt per uerbum Euangelij CHRISTI in ministerio sonans.

*Omnes sequentes benedictiones, tantum
ad res corporales, non ad
Christum perti-
nent.*

*Zabulon promittuntur diuitiæ, ut semper litto-
rales*

rales urbes propter mercaturam opibus antecellunt
ceteris urbibus mediterraneis.

Isaschar, Meditullium Palestinae tenuit foecundis: & captus terrae ubertate, maluit tributum pendere Regibus Assyrijs, quam labores & pericula bellica sustinere.

Dan iudicabit populum suum, etsi qua alia tribus Israëli, tum haec quoque, praestantem iudicem & Heroem pariet, uidelicet Samsonem, qui Philistaeis erit coluber in uia, & cerastes in semita.

Est autem Cerastes serpens cornutus, quem Plinius lib. 8. scribit, habere quadrigemina cornua instar arietum.

Gad ducet exercitum). Ios. 1. praecedit exercitum.

Aser pinguis panis eius) antecelluit ubertate Soli.

Neptalim cerua) Completa est haec propheta in Debora & Barac, Iud. 5.

Ioseph seu Ephraim & Manasse. Horum praedicat praecipuam potentiam fore in tota posteritate,

Filiae tuae, id est, urbes Regni bene gubernantur. Etsi aliqui se opponent: Tamen manebit arcus eius firmus, roborataque brachia manuum eius.

Inde pastor, lapis Israëli, id est, uiri praestantes, quorum uirtute, sapientia, gloria, innotet regnum Israëlis.

Israëlis, seu Reges Israël ex tribu Ephraim orientur.

Beniamin lupus Rapax) Hec Prophetia existimatur completa esse in Saul & Gabaa, Iud. 21. Sed alij ad urbem Ierosolymam in tribu Beniamin sitam accommodant, quæ sedes fuit Aula Regiæ & collegij Sacerdotum, & omnes redditus reliquarum tribuum instar lupi deuorauit.

Alij ad Paulum Apostolum accommodant, qui prima etate uastauit pecora Domini. Postea conuersus amplissima spolia toti Ecclesiæ impertiuit.

Collegit pedes suos super lectulum) Nam antea in lecto sedit.

Et obiit IACOB, appositusq; est ad populum suum) Anno mundi

Anno etatis suæ 2255.

Ante Christum natum 147.

Post descensum in Ægyptum, anno 1707.

Ante mortem Iosephi 17.

54.

¶ = CAPVT